

GROEN LINKS VEENENDAAL

VERKIEZINGSPROGRAMMA
2022-2026

AAN DE INWONERS VAN VEENENDAAL

Aan alle inwoners van Veenendaal,

Op 16 maart zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad. Het moment waarop de inwoners bepalen wat er de komende vier jaar in Veenendaal moet gebeuren. GroenLinks wil een groener, inclusiever, en bruisender Veenendaal.

GroenLinks wil Veenendaal groener maken. De ambities op het gebied van duurzaamheid kunnen een stuk hoger. We moeten de komende jaren grote stappen zetten, en ervoor zorgen dat we zo snel mogelijk volledig overgaan op duurzame energiebronnen. De overheid moet hier een leidende rol in nemen. Hierbij is het belangrijk dat het voor iedereen betaalbaar is. Een snelle én sociale energietransitie, dat is voor GroenLinks belangrijk.

GroenLinks wil een gemeente die de inwoners van Veenendaal vertrouwt. Problemen van mensen moeten serieus genomen worden, en er moet aandacht zijn voor de mensen die moeilijker meekomen. Het sociaal domein moet toegankelijk zijn voor iedereen, en iedereen moet de hulp krijgen die nodig is.

In Veenendaal wonen veel verschillende mensen. Afkomst, geaardheid, kleur, leeftijd of geslacht mag nooit leiden tot een andere behandeling. Iedereen moet mee kunnen doen, en Veenendaal moet een echt inclusieve gemeente zijn.

We gaan de komende jaren de culturele sector verder versterken. Er moet een nieuw theater worden gebouwd, dat aan alle eisen van deze tijd voldoet, en waar ruimte is voor kleine voorstellingen, maar ook voor popmuziek en film. Het aanbod moet zo divers mogelijk zijn en er moet ruimte zijn voor nieuwe initiatieven.

INHOUD

Aan de inwoners van Veenendaal	2
1. Werk Zorg en Welzijn	4
2. Cultuur	6
3. (Openbaar) Onderwijs	7
4. Wonen	8
5. Leefbaarheid en Mobiliteit	9
6. Groen en Duurzaam	10

1. WERK, ZORG EN WELZIJN

GroenLinks en PvdA gaan voor een zorgzame samenleving waarin de gemeente kwetsbaren beschermt. Er moet bestaanszekerheid zijn, voor álle Veenendalers. Ook als het even tegenzit. Wij willen dat de gemeente meer aandacht heeft voor het persoonlijke. En mensen tegemoetkomt met aandacht, in plaats van wantrouwen. Samen hebben we de volgende plannen en ambities:

Werk

- Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven is belangrijk. Werk biedt niet alleen een inkomen en bestaanszekerheid, maar ook perspectief tot verdere ontwikkeling en een sociaal netwerk. Daarom is het van belang dat er voldoende bedrijven naar Veenendaal komen. Ook willen we dat IW4 van sociale werkplaats uitgroeit tot een ontwikkelingsbedrijf.
- Maximale toegankelijke arbeidsmarkt, ook voor mensen die even aan de kant gestaan hebben. De aandacht moet liggen bij iemands mogelijkheden en het perspectief dat hij of zij heeft. Dit moet leiden tot een passend begeleidingsplan.
- We willen een samenwerkingsverband tussen gemeente, IW4 en de Bedrijvenkring. Bij iedere werkgever in Veenendaal – inclusief de gemeente zelf – bestaat vijf procent van de werknemers uit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Armoede

- Armoede stigmatiseert, isoleert, en is vaak erfelijk. We willen een actief armoedebeleid. In Veenendaal zijn er 2000 kinderen die in relatieve armoede opgroeien. We willen hen helpen. Bijvoorbeeld door hen op school een ontbijt te geven. En door de regelingen voor minima open te stellen voor iedereen met een inkomen dat lager is dan 125% van de bijstandsnorm.
- Geen vernederende onderzoeken (denk aan de toeslagenaffaire) voor mensen die van ondersteuningsregelingen gebruik moeten maken.
- We willen ouders in de bijstand meer betrekken via scholen, voedselbank en andere regelingen.
- We zorgen dat we zicht krijgen op ZZP'ers met een laag inkomen en bieden waar nodig ondersteuning.
- We investeren in schuldhelpverlening door schulden over te nemen en afbetalingsregelingen met een einddatum op te stellen. Met speciale aandacht voor coronaschulden.

Zorg

- Mensen weten lang niet altijd de weg te vinden naar hulp en ondersteuning door de gemeente. Dat kan en moet beter. De gemeente stelt een onafhankelijke ombudsman of ombudsvrouw aan om toe te zien dat voorzieningen ook echt ten dienste van burgers staan.
- Hoe wordt iemand nu écht geholpen? Bij het toekennen van zorg kijken we naar de kwaliteit van de hulp. We maken zo snel mogelijk een eind aan de doorgeslagen focus op efficiency en kostenbesparingen.
- Cliëntondersteuning is onafhankelijk, deskundig en van hoge kwaliteit. Betere afstemming tussen professionals, mantelzorgers en vrijwilligers, met respect voor ieders rol.
- Mantelzorgers kunnen rekenen op voldoende ondersteuning, vervangende respijtzorg, een goede aansprakelijkheidsverzekering en vrijstelling van onkosten zoals parkeergeld. De gemeente verzorgt ieder jaar één of meerdere 'dank-je-wel-events', als broodnodige erkenning voor mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers.
- Vrijwilligersorganisaties spelen met hun informele zorg een ontzettend belangrijke rol bij het welzijn in Veenendaal. Wij zorgen dat ze voldoende geld hebben. En dat vrijwilligers zich kunnen blijven scholen.
- We willen een regionale aanpak voor specialistische jeugdzorg met bijbehorende voorzieningen.

Welzijn

- Een leefbare buurt en veilige omgeving, wie is daar nu op tegen? Wij willen een wijkgerichte inzet van zorg en welzijn om dit te realiseren. Mensen niet tegenover elkaar laten staan, maar samenleven met respect voor elkaar. We investeren in een zorgzame samenleving. We stimuleren netwerken en verbinding in buurten. Daarmee voorkomen we problemen in de toekomst.
- We zetten sport en cultuur in om iedereen mee te laten doen. Wijkgericht en met maximale inzet van alle mogelijkheden zoals het jeugdsportfonds en het project scoren in de wijk.
- We investeren in gemengde wijken. Willen zorgen voor burgerschapslessen op school. En stimuleren nieuwkomers om Nederlands te leren en komen op voor de vrijheid van anderen. Samen met scholen, ouders en politie realiseren we een coalitie om kinderen en jongeren te beschermen tegen onverdraagzaamheid en discriminatie.
- We bevorderen sport en gezondheid.
- Het vertrouwen van inwoners en ondernemers in het gemeentelijk apparaat moet verbeterd worden. De belangen van de burgers gaan boven die van het gemeentelijk apparaat.

2. CULTUUR

“Cultuur is geen liefhebberij of hobby. Cultuur is het fundament van onze beschaving.” (Taco Dibbits, directeur Rijksmuseum Amsterdam). PvdA en GroenLinks zijn het hiermee van harte eens. Kunst en cultuur dragen bij aan ontplooiing, aan zelfvertrouwen en aan verbinding. Met begrip voor elkaars achtergrond. Een divers en toegankelijk cultureel aanbod is daarom van groot belang. Daarom vinden we dat de lokale politiek zich maximaal moet inzetten bij het uitvoeren van de Cultuurnota (2021). Dit houdt in:

- Een breed cultureel aanbod voor alle inwoners. Initiatief vanuit gemeente en culturele instellingen om dit samen te realiseren. Dit vraagt meer budget en een betere organisatie bij de gemeente.
- Betere ondersteuning en betaalbare ruimte voor de 65 amateurverenigingen die Veenendaal rijk is: Een kleine zaal in De Lampegiet en meer mogelijkheden voor de cultuurmakelaar om de verenigingen te ondersteunen.
- Een permanente expositieruimte voor beeldende kunst.
- Een nieuwe locatie en snellere vergunningverlening voor kleinschalige buitenevenementen.
- Evenementen ook op zondag!
- Meer en betere cultuureducatie.
- Aandacht voor Veenendaals erfgoed, monumenten en het archief. Het museum moet een bredere functie krijgen. En gratis toegankelijk zijn voor inwoners van Veenendaal.
- Meer aandacht voor popcultuur en toegankelijke vormen van kunst, zoals graffiti en street art.

3. (OPENBAAR) ONDERWIJS

Veenendaal is een populaire vestigingsplek voor jonge gezinnen, ook vanuit andere steden. Een steeds groter deel van die jonge gezinnen heeft behoefte aan openbaar onderwijs. Veenendaal kent een relatief beperkt aanbod aan openbaar onderwijs. Ook moet Veenendaal zich inspannen om aantrekkelijk te zijn voor jongeren, na hun middelbare schooltijd. GroenLinks en PvdA willen Veenendaal aantrekkelijk en leefbaar maken voor studenten en werkende jongeren. We willen het volgende realiseren:

- Voor iedereen in Veenendaal is openbaar onderwijs in de eigen omgeving beschikbaar. Dit geldt ook voor de nieuwe kindcentra, waar het openbaar onderwijs in de praktijk buitengesloten dreigt te raken.
- Er is meer aandacht voor speciaal onderwijs in Veenendaal. Zo veel mogelijk Veenendaalse leerlingen uit deze doelgroep moet in Veenendaal naar school kunnen.
- Investerings in andere vormen van onderwijs, om zo voor iedereen gelijke kansen te creëren.
- Meer MBO - opleidingen in Veenendaal, in groeisectoren als techniek en zorg.
- En uiteraard: meer huisvestingsmogelijkheden en meer te doen voor jongeren.

4. WONEN

Er is een groeiende woningnood in Veenendaal. De vraag naar woningen neemt toe terwijl de wachtlijst voor een sociale huurwoning nu al vijf jaar bedraagt. Er is grote behoefte aan woningen voor starters en ouderen want de doorstroming stagneert. Meer bouwen is dus nodig, maar Veenendaal is vol. We willen echter geen ongebreidelde verdichting ten koste van groen in de wijken. Ook moet er aandacht zijn voor een evenredige spreiding van arm en rijk. Op het gebied van wonen willen we de daarom volgende punten realiseren:

- Leegstaande kantoor- en winkelpanden ombouwen tot woningen.
- Woningen voor jongeren, starters en ouderen bouwen. Ouderen blijven nu noodgedwongen te lang wonen in grote woningen, waardoor er geen doorstroom is en jongeren moeilijk een plek kunnen krijgen. We willen de doorstroom stimuleren met passende regelingen voor ouderen zodat zij makkelijker kunnen verhuizen naar een passende woning. Ook willen we jongeren en ouderen bij elkaar laten wonen. Daardoor komt er meer aanbod voor jongeren en pakken we de eenzaamheid onder ouderen aan.
- Inzetten op meer gemengde wijken (ook als het gaat om de huisvesting van nieuwkomers) en meer sociale huur- en koopwoningen. Minimaal vijfendertig procent van het totale huizen-bestand moet sociale huur zijn. En daarbovenop tien procent sociale koop.
- Het centrum is en blijft naast winkel- en uitgaansgebied ook woongebied.
- Meer groen in dichtbebouwde buurten, zoals het Franse Gat.
- Als we woningen meer de hoogte inbrengen, gebeurt dat zo dat het acceptabel is voor direct omwonenden.

5. LEEFBAARHEID EN MOBILITEIT

Welzijn in de ruimtelijke zin betekent: meer groen, een schone lucht, voldoende sportfaciliteiten en een bloeiend cultureel leven. Veenendaal moet een stad zijn waar iedereen zich veilig en prettig voelt en waar kinderen veilig opgroeien. Dat vraagt ruimte, ontspanning en respect voor elkaar en leidt tot een gezond en een minder stressvol bestaan . Ook betekent dit uitstekende bereikbaarheid van bedrijven, winkels, kinderopvang, scholen en verenigingen. Ook voor mensen met een beperking. Dit zijn onze voorstellen op het gebied van leefbaarheid en mobiliteit:

- Behoud van winkels in de wijken buiten het centrum. Bijvoorbeeld aan de Patrimoniumlaan en de Zandstraat.
- Voldoende autoverzamelplekken in wijken. Gebruik van deelauto's bevorderen en aanbieders van deelauto's ruimte bieden.
- Een verbetering van het lokale openbaar vervoer. Betere OV-verbindingen naar Amersfoort en Ede. Behoud van intercitystation Veenendaal-De Klomp.
- Bedrijfsverzamelgebouwen in de buurt van OV-knooppunten, en andersom.
- Veilige fiets- en wandelroutes naar scholen.

De Rondweg Oost blijft een ontsluitingsweg van Veenendaal Oost. We voorkomen dat het een doorgaande weg wordt tussen de A12 en A15.

6. GROEN EN DUURZAAM

De gemeente Veenendaal heeft haar ambities om in 2035 energieneutraal te zijn bijgesteld. Er is duidelijk een groot verschil tussen iets willen, iets zeggen en iets doén. GroenLinks en PvdA willen wél krachtig doorzetten met de energietransitie. In Veenendaal en de regio. We willen onze kinderen en kleinkinderen een leefbare wereld nalaten. Iedereen moet mee kunnen doen met de energietransitie en daar op korte termijn de vruchten van plukken. De gemeente Veenendaal vervult daarbij de rol van aanjager en ondersteunt financieel. Daarbij hoort ook dat de natuur naar de stad komt. Groene buurten zijn nodig om de gevolgen van luchtvervuiling en klimaatverandering te compenseren. Onze stad en onze wijken worden groener omdat dit de gezondheid bevordert en het wonen in een wijk aantrekkelijk maakt. Daarom hebben we de volgende ambities:

- Onze energie wordt zoveel mogelijk lokaal en duurzaam opgewekt. Via energiecoöperaties, maar ook op andere manieren. De gemeente ondersteunt en neemt waar nodig het voortouw:
 - zo snel en zo veel mogelijk zonnepanelen op daken van woningen, publieke gebouwen, kantoren en bedrijfshallen. We houden in bestemmings- en renovatieplannen rekening met de ligging van panden ten opzichte van de zon. Waar het kan zetten we warmte- en koudeopslag in.
 - kleinschalige windmolens op bedrijventerreinen en langs de A12.
 - lokaal opgewekte groene waterstof met gebruik van de bestaande gasleidingen.
- Ondersteuning van huurders en woningbezitters, ook financieel, bij het energieneutraal maken van woningen. Er komt een gemeentelijk energietransitiefonds.
Gevarieerde beplanting, aandacht voor vogels en insecten. Bomen waar bomen kunnen en geen bomenkap zonder herplanting. Dit leidt tot een grotere biodiversiteit in wijken.

- Meer verticaal groen en groene daken om gebouwen beter aan te passen aan de steeds hetere zomers.
Stappen zetten op weg naar een circulaire economie:
 - Afval bestaat niet: Hergebruik van grondstoffen, waaronder bouwmaterialen.
 - Met lokale ondernemers maken we afspraken over het stoppen met single use-verpakkingen.
 - Ondersteuning van initiatieven als het Repair Café en Requipment. Zo gebruiken we elektrische apparaten langer en kunnen we deze makkelijker recyclen.
 - Opstellen van een routekaart: hoe realiseren we in Veenendaal in 2050 een circulair woonklimaat?
 - Grote vervuilers betalen meer: een gedifferentieerd tarief bij de afvalstoffenheffing.

- Betrekken en ondersteunen van bewoners en organisaties die mee willen doen en denken bij de vergroening van Veenendaal:
 - bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie
 - bij aanleg en onderhoud van het groen in hun wijk.

- Gras in bermen en plantsoenen minder vaak maaien, zodat er meer ruimte komt voor bloeiende natuur en daarmee ook voor insecten.
- Projectonderwijs over de natuur. Dit doen we samen met IVN (Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie) op scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.
- Tegengaan van fijnstof: geen vuile diesels meer in het centrum, een vuurwerkverbod en beperking van houtstook. De gemeente organiseert bij de jaarwisseling een vuurwerkshow.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld: zij verduurzaamt haar panden en gaat volledig duurzaam inkopen en aanbesteden.
- Straatverlichting is op minder drukke momenten gedimd of geheel uit en gaat alleen aan of sterker branden als er beweging gedetecteerd wordt. Zo besparen we energie, gaan we lichtvervuiling tegen en beschermen we de dieren